

SMAAKMAKERS
IN HET PROCESRECHT

Over buitengerechtelijke recepten,
vergeten vorderingen
en exotische incidenten

Jelle FLO
Liesbeth JANSENS
VLAAMS PLEITGENOOTSCHAP
(eds.)

intersentia

Antwerpen – Cambridge

Smaakmakers in het procesrecht. Over buitengerechtelijke recepten, vergeten vorderingen en exotische incidenten
Jelle Flo, Liesbeth Jansens, Vlaams Pleitgenootschap (eds.)

© 2016 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0756-7
D/2016/7849/84
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

WOORD VOORAF

Het recht is als een kapstok: de kunst is de juiste haak te vinden om je zaak aan op te hangen ...

Een goede kennis van het procesrecht en de creatieve toepassing ervan bepalen vaak op een belangrijke wijze het lot van een zaak. Het procesrecht biedt vele mogelijkheden. Sommige ervan worden amper benut.

Een goede advocaat onderscheidt zich niet zelden door zijn beheersing van de procedureregels.

Dit gerechtelijk jaar voert de wetgever een hele reeks procedurele vernieuwingen door, zowel in het burgerlijk recht als in het strafprocesrecht. Het is goed om even stil te staan bij en dieper in te gaan op enkele onderwerpen.

Het Vlaams Pleitgenootschap heeft enkele uitmuntende sprekers gevraagd om enerzijds interessante maar (te) weinig gekende en gebruikte vorderingen op te diepen en anderzijds enkele zeer actuele discussiepunten van het procesrecht te belichten.

Veel veranderingen gebeuren om proceseconomische redenen: denken we maar aan de nieuwe regels m.b.t. het verstek, de nietigheden, de alleenzetelende rechters en raadsheren, de invordering van niet-betwiste schuldvorderingen, de procedure voor het hof van assisen ... In 2011 werd om diezelfde redenen de verruimde minnelijke schikking in strafzaken ingevoerd. Een analyse hiervan, na een toepassing van ruim 4 jaar, wordt u vandaag aangeboden.

In een justitie die met zijn tijd meegaat, moeten we oog hebben voor alternatieve vormen van geschillenbeslechting. Daarom ben ik de organisatoren van deze studiedag dankbaar voor de aandacht die de bemiddeling hier krijgt. Ik hoop dat mede dankzij deze bijdrage de bemiddeling iets minder exotisch wordt. In elk geval zal de bemiddeling in de toekomst aan belang winnen, mede door de geplande Potpourri IV-wet, en dan vooral met betrekking tot de zaken die voor de rechtbanken van koophandel zullen worden ingeleid.

Deze studiedag heeft een gevarieerd menu en wil u verschillende tools aanreiken om uw zaken te kruiden en pittiger te maken, maar ook om ze beter te oliën of te zoeten. Een aandachtig lezer en *a fortiori* een advocaat zal hieruit nuttige ideeën kunnen putten.

Deze bijdragen dienen slechts als smaakmakers. Maak er gepast gebruik van: overdreven kruiding is ook niet lekker.

Laat dit vooral een aanleiding zijn om ook zélf het wetboek ter hand te nemen en wie weet nog enkele verborgen parels te vinden.

Verras ons!

Gaby VAN DEN BOSSCHE

INHOUD

Woord vooraf..... v

De vergeten groenten van het publiek procesrecht. Procedures inzake verzet, derdenverzet, herziening, verbetering en uitlegging

Tim SOUVERIJNS	1
1. Procedures inzake verzet, derdenverzet, herziening, verbetering, uitlegging en intrekking bij de Raad van State	1
1.1. Algemeen	1
1.2. Verzet.....	2
1.2.1. Begrip en ontvankelijkheidsvereisten	2
1.2.2. Procedure.....	5
1.3. Derdenverzet	8
1.3.1. Begrip en ontvankelijkheidsvereisten	8
1.3.2. Procedure.....	13
1.4. Beroepen tot herziening	16
1.4.1. Begrip en ontvankelijkheidsvereisten	16
1.4.2. Procedure.....	22
1.5. Het verbeterend arrest.....	26
1.6. Het uitleggend arrest.....	28
1.7. Intrekking van arresten van de Raad van State	29
2. Procedures inzake verzet, derdenverzet, herziening, verbetering en uitlegging bij het Grondwettelijk Hof	33
3. Besluit.....	37

Twee losers en een *come back kid*. De discrete gedaanteverandering van de bijzondere procedures voor de Raad van State

Frank JUDO	39
1. Artikel 11 RvS-wet: herstelvergoeding voor buitengewone schade	40
1.1. Context en achtergronden	40
1.2. Recente jurisprudentiële ontwikkeling.....	43
1.3. Toekomstperspectieven.....	46
2. Artikel 14, § 2 RvS-wet: cassatieberoepen	47
2.1. Context en achtergronden	47
2.2. Recente jurisprudentiële ontwikkeling.....	54

2.3. Toekomstperspectieven.....	56
3. Artikel 16 RvS-wet: contentieus met volle rechtsmacht.....	58
4. Algemeen besluit.....	60

Onbekend maakt onbemind. ‘Vergeten’ vorderingen in het burgerlijk procesrecht

Sven SOBRIE.....	61
1. Onttrekking van de zaak aan de rechter.....	61
1.1. Gronden tot onttrekking.....	64
1.2. Procedure en gevolgen.....	67
2. Naasting van betwiste rechten.....	71
2.1. Toepassingsvoorwaarden.....	73
2.2. Uitoefening van het naastingsrecht.....	76
2.3. Gevolgen.....	78
3. Uitlegging, verbetering en aanvulling.....	79
3.1. Uitlegging, verbetering, aanvulling.....	80
3.2. Procedure en gevolgen.....	84
4. Herroeping van het gewijsde.....	92
4.1. Toepassingsvoorwaarden.....	93
4.2. Gronden tot herroeping.....	97
4.3. Procedure en gevolgen.....	99

Samenhang en onsplitsbaarheid: ingrediënten voor een eenpansgerecht

Eric BREWAEYS.....	105
1. Aanhangigheid.....	105
1.1. Definitie.....	105
1.2. Voorwaarden.....	105
1.2.1. Dezelfde vordering.....	106
1.2.2. Bij meerdere rechters.....	106
1.3. De verwijzing in geval van aanhangigheid.....	107
1.4. Er zijn in het gerechtelijk recht enkele bijzondere gevallen van ‘aanhangigheid’.....	108
1.4.1. De tussenkomst.....	108
1.4.2. Inzake collectieve schuldenregeling.....	109
1.4.3. De territoriale bevoegdheid van de familierechtbank.....	109
1.4.4. De burgerlijke vordering <i>ex delicto</i>	110
2. Samenhang.....	112
2.1. Definitie.....	112
2.2. Voorbeelden.....	113
2.3. Gevolgen qua bevoegdheid.....	114
2.4. Cumulatie van vorderingen bij de inleiding.....	116

3.	Onsplitsbaarheid	117
3.1.	Definitie.....	117
3.2.	Voorbeelden.....	118
3.3.	Gevolgen.....	122
3.3.1.	Ingereedheidbrenging	122
3.3.2.	Rechtsmiddelen	123
3.3.2.1.	Het hoger beroep.....	123
3.3.2.2.	Voorziening in cassatie	124
3.3.2.3.	Herroeping van gewijsde.....	125

Artikel 806 Ger.W.: much ado about nothing?

	Hakim BOULARBAH en Maria-Clara VAN DEN BOSSCHE	127
1.	Inleiding.....	127
2.	Materieel toepassingsgebied van artikel 806 Ger.W.: het verstekvonnis	128
3.	De taak van de rechter bij verstek in het pre-Potpourri I tijdperk.....	129
4.	De taak van de rechter bij verstek sinds Potpourri I	131
4.1.	De pleidooien voor een ruimere controle: interpretaties <i>contra legem</i>	131
4.2.	The text and nothing but the text: interpretatie <i>pro lege</i>	134
4.3.	Verzet in de magistratuur: scheiding der machten en onafhankelijkheid van de rechter.....	137
4.4.	De openbare orde	142
4.4.1.	Controle van de bevoegdheid van de rechter.....	143
4.4.2.	Controle van de rechtspleging	146
4.4.2.1.	Vormgebreken	146
4.4.2.2.	Proceduretermijnen	149
4.4.2.3.	Middelen van niet-ontvankelijkheid	149
4.4.2.4.	Opschorting van de uitspraak	151
4.4.2.5.	Mededeling aan het Openbaar Ministerie	151
4.4.3.	Beoordeling van de gegrondheid.....	152
5.	Conclusie.....	153

De kracht van bemiddeling en de rol van de advocaat en de magistraat

	Theo DE BEIR	155
	Inleiding.....	155
1.	De bemiddeling, basisprincipes en de taak van de bemiddelaar	158
1.1.	Basisprincipes van een bemiddeling	159
1.1.1.	Vrijwilligheid (art. 1729 Ger.W.)	159
1.1.2.	Vertrouwelijkheid (art. 1728 Ger.W.)	159
1.1.3.	Commitment van de deelnemers	160

1.1.4.	Onafhankelijkheid, onpartijdigheid en neutraliteit van de bemiddelaar (art. 1726, § 1 Ger.W.).....	160
1.2.	Taak van de bemiddelaar	162
1.2.1.	De bemiddelaar geeft structuur aan het traject.....	162
1.2.2.	De bemiddelaar faciliteert de communicatie.....	163
1.2.3.	De bemiddelaar doorbreekt de impasses, ook blokkages of hindernissen genoemd	164
2.	De rol van de advocaat bij een bemiddeling.....	164
2.1.	Voor de bemiddeling: voorbereiding en spiegel voorhouden!	169
2.1.1.	De bemiddeling werd contractueel niet overeengekomen .	169
2.1.2.	De bemiddeling werd contractueel overeengekomen	170
2.2.	Tijdens de bemiddeling: attitude & creativiteit!.....	170
2.3.	Einde van de bemiddeling: consistentie & competentie!.....	170
3.	De rol van de magistraat bij een bemiddeling.....	172
3.1.	Analyse van het dossier.....	172
3.2.	Het aankaarten van de bemiddeling bij de partijen en raadsmanen	174
3.2.1.	Verstrekken van informatie over de inhoud van bemiddeling	174
3.2.2.	Omgaan met weerstand.....	174
3.2.3.	Commitment kweken bij partijen en hun adviseurs	175
3.3.	Het momentum om bemiddeling voor te stellen	176
3.3.1.	De inleidingszitting	177
3.3.2.	Na eerste conclusie verwerende partij	177
3.3.3.	Na conclusie verwerende partij én eisende partij	177
3.3.4.	In afwachting van een pleitdatum en voor de pleidooien..	178
3.3.5.	Tijdens de pleitzitting maar in ieder geval voor het in beraad nemen	178
3.3.6.	Bij heropening der debatten en persoonlijke verschijning conform artikel 992 Ger.W.	178
3.3.7.	In graad van beroep	179
3.4.	De aanstelling van de bemiddelaar en het verdere verloop van de bemiddeling	179
	Conclusie	180
	Bibliografie.....	181

Moet er nog gepleit worden in strafzaken?

Joris VAN CAUTER	183
------------------------	-----

Inleiding

1.	De verruimde minnelijke schikking in strafzaken	185
1.1.	Materieel en procedureel toepassingsgebied	185
1.2.	De procedure	187

1.2.1.	In theorie	187
1.2.2.	In de praktijk	191
1.2.2.1.	Formele oproeping van partijen	191
1.2.2.2.	Kopie van het akkoord tussen partijen	193
1.2.2.3.	Marginale toetsing van het akkoord	194
1.2.2.4.	Aanwezigheid van de slachtoffers bij het formeel overleg.....	196
1.3.	Kritische bedenkingen	196
1.3.1.	Gebrek aan rechterlijke controle.....	196
1.3.1.1.	Artikel 151, § 1 Gw.....	196
1.3.1.2.	Artikel 6.1 EVRM	200
1.3.2.	Onderhandelen over schuld en boete.....	204
1.3.3.	Vertrouwelijk karakter van de onderhandelingen	207
1.3.3.1.	Draagwijdte van de vertrouwelijkheid.....	207
1.3.3.2.	Temporele afbakening van de vertrouwelijke fase	208
1.3.3.3.	Het gebruik van mededelingen en documenten t.a.v. derden	209
2.	De procedure van voorafgaande erkenning van schuld	210
2.1.	Materieel en procedureel toepassingsgebied.....	210
2.2.	De procedure	212
	Slotbeschouwingen	215